

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul „SOLIDARITĂȚII”, federala institutelor financiare românești.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercuria), Cassa de păstrare, (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chișetiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Concordia (Gh.rla), Cordiana, Coroana (Bistrița), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișorul, Hașegana, Insoțire de credit (Veștem), Institutul de credit (Mehadia), Institutul de credit (Gavoșdia), Isvorul (Sângiorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceașorul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Muntea (Corniareva), Murășana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoii, Noișana, Olteana, Oraviciană, Orientul, Patria, Piatra, Plugaru (Săcădat), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de Impr. și păstrare (Ily-mare), Rîureana (Cap.-Măndăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul-săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Silyania, Someșana, Speranța (Hosman), Steaua, Șercățana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Târnăveana, Timișana, Țibleșana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânmărtin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea, Zorile.

ABONAMENTUL:

PE 1 AN LEI 100—, PE ½ AN LEI 50—.

== NUMĂRUL 2 LEI. ==

SUB DIRECȚIUNEA D-LOR:

ION I. LĂPĂDATU și CONSTANTIN POPP

Redactor responsabil: SOFRON ROȘCA

TAXA PENTRU INSERTIUNI:

DE SPAȚIUL UNUI cm² CĂTE 50 BANL.

SUMARUL:

Inceputurile literaturii economice. — Imprumutul de războiu austro-ungar. — Culegerea datelor statistice referitoare la jertfele aduse de poporul nostru în războiul mondial. — Ordonanță privitoare la adunarea materialului statistic și informativ în chestiunea lichidării intereselor publice și private față de fosta monarhie austro-ungară. — „Corpul de contabili autorizați și experți-contabili”. — *Cronică:* Ministerul de agricultură. Impozitele cele nouă. Scade leul nostru. Serviciul de contencios. Cale nouă ferată la Adria. Reclădirea Palestinei. Recolta anulului. Pretensiunile Americii. Prețul grâului nou. Băncile ungare fac usură. Circulația fiduciară în Italia. Secetă mare. Tutun de Macedonia. Germania și finanța americană. O bancă mare a lumii întregi.

Inceputurile literaturii economice.

— La alții și la noi. —

De T. V. Păcățian.

I.

În economia politică și socială se făcuse o schimbare radicală, pe la începutul secolului XIX, în țările mari apusene. Indemnul venise din America, unde comerțul, industria și agricultura au fost puse pe baze cu totul nouă, având de urmare urcarea productivității pe toate liniile și amenințarea pieței europene cu inundarea de mărfuri și articole de tot felul, produse în masse mari, cu ajutorul fabricelor și a diferitelor mașini, de nou inventate. Avântul pe care-l luaseră Statele-Unite americane era extraordinar, ceea ce se poate vedea din faptul, că populațiunea Statelor-Unite, care la anul 1790 era numai de patru milioane suflete, la anul 1850 se urcase aproape la douăzeci

și patru de milioane. Tot atâtea capitale prețioase de muncă, pentru că nu numai bărbații, ci și femeile și copiii aflau aplicare la diferitele lucrări din fabrici.

Curentul cel nou în economia politică și socială a trebuit deci să-și facă intrarea și în Europa, pentru a se delătura primejdia de a fi cutropită Europa cu totul de supraproducțiunea americană. Inceputul s'a făcut în Anglia, țară și până aci bogată în produse industriale. S'au introdus și aci mașinile de tors, mașinile cu aburi, în scopul urcării productivității, și urmarea a fost, că raporturile muncitorești s'au schimbat în scurtă vreme cu desăvârșire. Din atelierul mic de mai nainte a ieșit o fabrică mare, din profesioniști s'au născut muncitori de fabrică și măestrul de altădată a devenit capitalist. Concurența americană cerea, ca marfa produsă să fie cât mai ieftină, prin urmare se cerea, ca și producția să fie cât se poate de ieftină. Plata muncitorilor se redusese la sume de nimica, și pentru că munca să fie și mai ieftină, se angajau femei și copii la lucrările din fabrici, iar pentru a se ținea mașina în continuă funcționare, căci mașina nu obosește, orele de lucru erau nelimitate și se muncia ziua și noaptea. Când apoi marfa produsă nu se putea desface cu grăbirea și în condițiile dorite de fabricant, se sista pe o vreme oarecare funcționarea fabricii și muncitorii rămăneau în mizerie, fără câștig.

Această stare de lucruri în viața socială a Angliei nu era sănătoasă, și e de sine înțeles, că s'au aflat oameni de inimă, cu destulă vază și autoritate, cari au început să o combată și

să ceară îndreptare, în favorul celor mulți și lipsiți. Primul care și-a ridicat cuvântul a fost Teodor Robert *Malthus*, care a cerut cu toată energia dela cei în drept, să iee măsurile necesare, pentruca miseria și lipsurile, cari copleșesc muncitorimea, să înceteze. I-a răspuns David *Ricardo*, marele bancar din Londra, un om ajuns din nimica, deși prin propriile puteri, la avere mare, afirmând, că muncitorul e servitorul năimit al capitalistului și nu are drept la o plată mai mare, decum e aceea, care îi ajunge pentru traiu, lui și familiei sale. Plata muncii se orientează după *ofert și căutare* și se croește totdeauna amăsurat raporturilor de creștere a populațiunii, în special a celei sărace. Cu cât e mai mare clasa aceasta socială, cu atât mai mică e plata muncii prestate de ea.

N'a rămas nepăsător nici statul, guvernul englez, față de chestia aceasta, care atingea foarte de aproape o clasă întregă socială, clasa muncitorească, și la anul 1817, la cererea guvernului, parlamentul englez a decretat, că copiii nu pot fi întrebuințați la munca din fabrici mai mult de 10 (zece) ore pe zi, pentruca să aibă timp suficient și pentru recreare. Iar la anul 1824 tot parlamentul englez scoate din vigoare opreliștea de mai nainte a guvernului, în înțelesul căreia o asociere a muncitorilor, în scopul de a constrânge pe patroni să urce plățile și să acorde condiții mai favorabile de muncă, era decretată de crimă și urmărită și pedepsită cu asprime, — și astfel s'a lăsat neatins pe seama muncitorilor dreptul *de a se pune în grevă*, atunci când află de bine și de necesar. Urmarea a fost, că muncitorii au început să se asocieze pretutindenea în Anglia și să-și adune fonduri din cotisațiunile făcute de singuraticii membrii ai acestor societăți, bine conduse și bine organizate.

Robert *Owen*, născut din părinți săraci, dar prin căsătorie ajuns proprietarul unei fabrici mari de bumbăcărie, s'a pus se arde în praxă, ce poate să facă un mare capitalist pentru muncitorii din fabrica sa. Acest fabricant mare a construit case igienice, provăzute cu grădini, pe seama lucrătorilor din fabrica sa, închiriindu-le acestora fără câștig, iar pentru acoperirea trebuințelor lor din casă a înființat o mare magazie de mărfuri, cu toate cele necesare în casă și lucrătorii puteau să le aibă toate din această magazie, pentru prețul original de cumpărare, fără nici un câștig. Pe seama celor necăsătoriți a înființat masă comună și a redus și orele de muncă, dând posibilitate lucrătorilor săi de a se îngriji și de necesara dezvoltare fizică și morală. Pe calea aceasta Owen și-a asigurat încrederea și iubirea muncitorilor săi, a ridicat voia și râvna lor de muncă, iar

prin aceasta și-a asigurat și milioanele pe cari i-le arunca fabrica în fiecare an ca câștig curat. Incercarea lui Owen de a împăca, de a aduce în armonie, munca cu capitalul, a succes deci pe deplin.

În mod mai amănunțit s'a ocupat cu chestia muncitorească Henry Charles *Carey*, un librar din Filadelfia, care vânzându-și librăria a venit cu marea sa avere în Anglia, pentru a o băga în diferite întreprinderi industriale, și astfel a avut ocaziune de a face studii serioase — teoretice și practice — asupra capitalului și a muncii. Părerea sa era, că deodată cu înaintarea culturii, crește și puterea productivă a pământului, căci cultura ne învață cum avem să cultivăm pământul, ca să producă tot mai mult, și așa nu poate fi nici o temere, că o eventuală suprapopulație ar putea să rămână fără hrană. Pământul va produce totdeauna atâta, decât va avea trebuință populațiunea de pe suprafața lui. În raporturi regulate sociale apoi năzuința trebuie să fie aceea, ca munca omenească să câștige în valoare, prin urmare câștigul capitalului trebuie să fie redus. Puterea capitalului trebuie să scadă și valoarea muncii și a muncitorilor trebuie să se urce.

S'au mai ivit apoi și alți scriitori în Anglia, chiar din rândurile muncitorilor, cari au tratat cu multă pricepere și competență chestia muncitorească, făcându-se apărătorii celor mulți și năcăjiți în contra capitalismului exploatator de energii omenești, până când au venit cei de mai târziu, și au dat ei soluția mulțumitoare pe seama acestei chestii grele și complicate.

Imprumutul de războiu austro-ungar.

Cu prilejul discuției în cameră a proiectului de lege despre impozitul asupra averii și a câștigurilor de războiu, dl ministru *Titulescu* a făcut importante declarații asupra chestiunii împrumutului de războiu austro-ungar. Articolul 6 al acestui proiect cuprinde o înșirare taxativă a acelor părți de avere, cari nu pot fi supuse impozitelor din proiect. Imprumutul de războiu austro-ungar nu e înșirat în acest paragraf, ca fiind dispensat și el de impozit. Faptul acesta a fost remarcat de deputatul sas Dr. Roth, care a profitat de ocazie pentru a aduce în discuție întreagă chestiunea împrumutului de războiu. Declarațiunile făcute cu această ocazie le dăm în cele următoare:

Declarațiile deputatului Dr. Roth.

Domnule prezident! Domnilor deputați! Articolul 6 al proiectului ce se află în discuție, se ocupă cu acele părți de avere, cari nu pot fi luate ca bază pentru impozit. Dispozițiunile acestui paragraf sunt drepte

și corecte, ele sunt însă necomplete, fiindcă nu tratează o chestiune foarte importantă, chestiunea împrumutului de războiu a fostei monarhii austro-ungare. Ce e drept, articolul 14 al proiectului de lege dispune, că „efectele străine“ sunt a se evalua după valoarea medie în timpul dintre 1 Septembrie 1920 și 1 Martie 1921. Cu toate astea, dispozițiunea aceasta nu ne dă o garanță suficientă, că împrumutul de războiu austro-ungar, care se află într-o sumă de aproape 2 miliarde în mâna cetățenilor României mari, nu va fi luat de bază pentru impozitul asupra averii. *Împrumutul de războiu nu are de prezent nici o valoare.* Statul român încă n'a recunoscut acest împrumut, și din parte autorizată nici nu s'a făcut nici o declarație, că anume în ce condițiuni ar fi gata să-l rescumpe. Deținătorii acestui împrumut au amânat intenționat discuția publică a acestei chestiuni până la schimbul coroanelor și a rublelor, și până la tranșarea legilor fiscale prin parlament. Cum amândouă s'au întâmplat, se pare a fi sosit timpul, când e de datoria statului, să facă pașii necesari pentru a ne apropia de soluționarea definitivă a acestei chestiuni. Toate statele succesoare ale monarhiei austro-ungare au rescumpărat deja împrumutul acesta, sau au început a-l rescumpara, numai statul român nu a luat nici o poziție. Noi știm perfect de bine, că tratatul de pace nu obligă în mod imperativ statul român la rescumpărarea în întregime a împrumutului. Aceasta e mai mult o chestie de echitate și soluționarea ei depinde de momente de ordin economic și politic. Eu sunt convins însă, că nu se poate anula o avere de 2 miliarde a cetățenilor români, iar dacă totuși s'ar întâmpla aceasta, ar avea de efect o perturbație a echilibrului economic și o adâncă amărăciune la o importantă parte a populației țării. Noi cunoaștem înalta prevedere și conceptul larg al domnului ministru de finanțe; tocmăi de aceea ne permitem să întrebăm cu toată francheța, cari sunt vederile D-sale în chestia împrumutului de războiu? Când și în ce condițiuni contemplează dl ministru soluționarea definitivă a acestei chestiuni? La articolul 6 al acestui proiect îmi iau voie să propun următorul amendament, ca punct nou, sub litera h): „Împrumutul de războiu al fostei monarhii austro-ungare nu este a se lua ca bază pentru impozit“.

Răspunsul ministrului de finanțe.

„Domnilor deputați! Nu e nevoie să primim nici un amendament la acest articol. *Chestiunea împrumutului de războiu a fostei monarhii austro-ungare este o chestie rezervată deciziunii întregului guvern, este o chestie, pe care acum încă nu știm cum o vom soluționa.* Modul de soluționare al ei depinde de dezvoltarea ce o va lua în viitor economia țării. De aceea, din cele două întrebări răspund aci numai la una: Ori au azi aceste efecte o valoare, și atunci vor fi supuse impozitului pe avere, ori nu au nici o valoare, și atunci orice îngrijorare sau reclamare e superfluă. Din parte-mi ași face un alt amendament, și anume: Dacă

guvernul român, din considerații de solidaritate în interiorul țării, ar ajunge în situația să plătească ceva, să rescumpe ceva din împrumutul de războiu al fostei monarhii austro-ungare, atunci, o declar aceasta fără să i-au în numele guvernului vre-un angajament — sumele împrumutului de războiu, cari se vor plăti, vor trebui să fie impozate ca un plus peste valoarea actuală a averii. După explicările acestea, Vă rog să acceptați articolul 6 fără nici un amendament“.

Replica deputatului Dr. Roth.

„Domnilor deputați! Noi pretindem, ca împrumutul de războiu să nu fie luat peste tot în considerare la stabilirea bazei impozitelor, din motivul, că calcularea lui în averea impozabilă s'ar putea face numai dacă statul l-ar răscumpăra în întregime și cu valoarea nominală. Pentru cazul, că ar fi răscumpărat numai în parte, ar însemna, că deja a fost impozat cu un impozit foarte urcat“.

Ministrul de finanțe *Titulescu*: „Domnilor Deputați! Guvernul român nu ia nici un angajament în chestiunea împrumutului de războiu austro-ungar.“

Dacă cândva însă, guvernul român va lua vre-un angajament, atunci se înțelege de sine, că în măsura în care bugetul nostru va fi îngreunat, vor fi impozate și valorile create de noi“.

Deputatul *Dr. Roth*: „Cum aceste efecte de prezent n'au nici o valoare, iar în viitor, chiar în cazul unei răscumpărări, vor fi răscumpărate pe un curs redus, proprietarii lor au plătit deja un impozit destul de considerabil — este nejust deci, ca ele să fie supuse unui nou impozit“.

Ministrul de finanțe *Titulescu*: „Domnule Deputat! Ce valoare are azi un efect de împrumut de războiu cu o valoare nominală de 100 de Coroane?“

Deputatul *Dr. Roth*: Eu cred, că nici o valoare.

Ministrul de finanțe *Titulescu*: „Atunci ce rost mai au reclamările D-Voastră?“

Deputatul *Dr. Roth*: Domnule Ministru! Vă rog să cumpăniți lucrul bine! Pentru cazul, că statul român va răscumpăra 10, 20, 30, 50 sau 60 la sută din împrumutul de războiu, proprietarii celor 2 miliarde, băgate în împrumut de războiu, pierd de fapt 40, 50, 70, 80, până la 90 de procente din valorile acestea, și astfel averea lor a suferit o diminuare foarte însemnată. De ce să fie impozăți proprietarii acestor efecte încă cu un impozit special?

*

Articolul din chestie a fost votat neschimbat, cu toată argumentarea deputatului Dr. Roth. Din discuția aceasta reiese însă în mod neîndoios:

a) că guvernul român actual nu-și ia nici un angajament în chestia împrumutului de războiu austro-ungar;

b) că acest împrumut nu reprezintă de prezent nici o valoare;

c) că o răscumpărare a lui se va face — dacă se va face, — numai atunci, când situația financiară-economică a țării va fi așa de favorabilă, încât să permită luarea unor sarcini nouă în budget.

Concluziile din aceste constatări și le va putea trage cu ușurință fiecare cetitor. *i.*

Culegerea datelor statistice

referitoare la jertfele aduse de poporul nostru în războiul mondial.

O chestiune veche, sulevată în formă concretă mai întâi în coloanele revistei noastre, și-a primit abia acum, după șase ani, norocoasa și mulțumitoarea rezolvare. Nu facem nimănui imputare pentru aceasta întârziere, știind prea bine, că mai curând nu se putea face aceea, ce abia acum s'a hotărât că are să se facă și ce credem, că acum negreșit să va și face.

E vorba de adunarea tuturor datelor referitoare la jertfele pe cari le-a adus poporul român de dincoace de Carpați în cursul lungului război mondial. Ideea, cum am spus, nu e nouă. Ea a preocupat pe mulți dintre oamenii noștri, încă pe la începutul războiului, când ne gândeam la bine, dar ne temeam de rău. Ne temeam, că așa cum se pornise războiul și cum se purta el la început, cu învingeri peste învingeri pe partea puterilor centrale, soartea noastră, a Românilor din Ardeal, Bănat și Ungaria, nu are să se schimbe. Vom rămânea și după război tot sub dominațiune maghiară, trăgând mai departe la jugul obicinuit, ca supuși ai asupritorilor noștri milenari.

Pentru aceasta eventualitate, pe care nu o dorim, dar de care ne temeam, voiam să ne înarmăm din bună vreme, adunându-ne toate argumentele, toate dovezile, cu cari să putem arăta după război stăpânilor noștri maghiari, în luptele pe cari am mai fi avut să le purtăm cu ei pe terenul politic, că după ce noi ne-am făcut și de astădată datorința față de patrie, ca totdeauna în trecut, aducând de nou atâtea și atâtea jertfe pentru ea: să cuvine și e cu cale, că acum și patria, care până aci nu era și a noastră, să nu mai fie sgârcită față de noi, ci să ne împărtășească de toate drepturile cari ne compet, ca unui popor de peste trei milioane de suflete, alcătuit și el de stat, întocmai ca și Maghiarii.

Formă concretă a dat acestei idei domnul R. Simu, actualul secretar administrativ al «Asociațiunii», într'un articol publicat la începutul anului 1915 în coloanele acestei reviste. Domnul Simu a dat atunci și un proiect de chestionar, după care ar putea să se facă cu înlesnire adunarea datelor din întrebare, scoțind la iveală și faptul, că fiind vorba de o lucrare mare, singură «Asociațiunea» noastră va fi în stare să o poată face, cu organizațiile ei, cu despărțimintele ei, cu secțiile ei științifice-literare.

Ideea a fost îmbrățișată cu căldură și de celelalte foi românești dela noi și urmarea a fost, că co-

mitetul central al «Asociațiunii» încă s'a ocupat cu ea, în ședința din 10 Iulie 1915, aflând și el de necesară compunerea unei statistici exacte și autentice despre jertfele de sânge și avere, aduse de poporul nostru în marele război, și anume: cu ajutorul ambelor biserici dela noi, ortodoxă și greco-catolică, astfel, că un anumit chestionar va fi distribuit, prin consistoare, preoților români de ambele confesiuni, cu îndrumare din partea superiorității bisericești, se dee cu exactitate răspunsurile cerute. Cu compunerea chestionarului comitetul central al «Asociațiunii» a încredințat apoi secțiunea istorică, și aceasta i-a prezentat, atât chestionarul dorit, cu peste 50 de întrebări la cari se cerea răspuns, cât și o «conscripție nominală», compusă de membrul N. Togan, care zicea, că cu chestionarul nu se poate ajunge la nici un rezultat favorabil, ci mai curând să va ajunge scopul dorit prin o astfel de conscripție nominală, pe care o va compune fiecare preot despre credințioșii săi plecați din sat la război, umplând în mod conștientios rubricile diferite ale acestei conscripții nominale.

Comitetul central al «Asociațiunii» a aflat, că întru adevăr, e mai bună «conscripția nominală» decât chestionarul, că ea va duce mai ușor la scop, a decis deci, ca adunarea datelor din întrebare să se facă pe calea aceasta, prin conscripții nominale, compuse de preoți.

Hotărâre s'a luat din partea comitetului central al «Asociațiunii» în privința adunării importantelor date statistice, dar pentru executarea hotărârii nu s'a putut face nici un pas determinant, din pricina situației grele, creată de război. Așa știm însă, că consistoarele, sau unele dintre consistoare, au dat, din proprie inițiativă, îndrumări preoțimei, se adună cu exactitate aceste date, pentru a le avea la îndemână atunci când vor fi cerute. În anul trecut apoi (1920) întrunindu-se de nou secțiunile științifice-literare ale «Asociațiunii», după o pauză lungă de șase ani, în ședință plenară în Sibiu, au luat și ele chestia în desbatere și au adus, sub numărul 23, următoarea deciziune:

— «In legătură cu conscripția nominală, cu privire la adunarea datelor statistice despre jertfele de sânge și avere, aduse de poporul nostru în războiul mondial, se exprimă dorința, ca secția istorică să încredințeze anume pe un membru al său cu colecționarea acestor date de mare interes pentru istoria contemporană. Acest membru să aibă posibilitatea de a-și alcătui un comitet din militari și civili, pentru a nu se trece nimic cu vederea. Să mai exprimă dorința, să se adune toate datele despre persecuțiunile la cari au fost expuși Românii în timpul războiului, mai ales în anii 1916 și 1917. Deosebit de însemnate sunt sub acest raport arhivele tribunalului honvezesc din Cluj».

În scopul realizării acestei dorințe, exprimate din partea plenului din anul trecut al secțiilor științifice-literare, a fost compus de cătră secția istorică a

«Asociațiunii» un nou plan amănunțit de lucrare, cu ținerea în vedere a situației, care acum alta e, nu cea dela anul 1915. Pentru că, pe când la 1915 urmăream scopul schițat mai sus, astăzi, din fericire, acel scop nu mai are să fie ținut în vedere, dar pentru aceea datele statistice din întrebare trebuie să fie culese, acum din alte motive mai înalte patriotice-naționale; avem să le adunăm pentru istorie.

Pe când în 1915 nu aveam decât un fel de jertfe aduse în războiu de cei plecați la trupe ca soldați mobilizați, sau de cei chemați la servicii auxiliare: în cursul războiului, mai ales în anii 1916 și 1917, s'au ivit și alte soiuri de jertfe, aduse de cei arestați, internați, sau siliți să se refugieze în vechiul regat român și colecționarea datelor trebuie să se extindă și asupra acestora.

În anul 1915 nu aveam decât preoții ca organe de absolută încredere, cărora «Asociațiunea» putea să li-se adreseze pentru furnizarea datelor de cari avea trebuință: astăzi însă mai avem și organele administrative, cari românești fiind, vor da, sigur, tot ajutorul necesar, pentruca «Asociațiunea» noastră să ajungă în posesiunea datelor dorite.

Dela aceste organe se vor cere deci datele din întrebare, în modul următor: Se va cere din fiecare comună, urbană sau rurală, câte un *tablou nominal* despre toți aceia, cari au luat parte la războiu în o formă oarecare: ca soldați mobilizați, ca întrebuițați la servicii auxiliare, ca arestați, internați, sau refugiați, însemnându-se la fiecare, prin umplerea rubricii corespunzătoare, că ce s'a întâmplat cu el? A murit ca erou pe câmpul de luptă, a murit în pribegie, în închisoare, la locul de internare, acasă în urma boalelor contractate în războiu? A venit acasă ca invalid, a venit bolnav, rănit, dar s'a însănătoșat, sau a venit acasă deplin sănătos? E dispărut până astăzi? Cu ce medalii a fost decorat în cursul războiului? După cei morți și dispăruți câți orfani au rămas? etc. etc.

Datele aceste, totalizate după comune, vor fi trecute apoi în *tablouri sumare*, compuse după județe, astfel, că vor fi înșirate comunele din județ, în ordine alfabetică, una după alta, și la fiecare din ele va fi trecut rezultatul final al tabloului respectiv nominal. Din adunarea datelor din comunele înșirate se câștigă rezultatul, care privește județul întreg, iar din totalizarea datelor din singuraticile județe se scoate rezultatul general al datelor adunate, astfel, că se va putea constata, ce jertfe a adus în războiu fiecare comună în parte, ce jertfe a adus fiecare județ și ce jertfe au adus ia olaltă toate cele 22 de județe românești de dincoace de Carpați.

Tipăriturile necesare le vor primi dela «Asociațiune» primăriile orășenești și secretarii dela sate, prin directoratul general de interne din Cluj și prin prefectii de județe, și vor primi și instrucții amănunțite despre felul cum au să compună tablourile nominale, împreună cu un model de tablou, compus de domnul T. V. Păcățian, președintele secției istorice (care a

compus întregul plan de lucrare) în comuna Cuștelnic din județul Târnava-Mică.

Separat se vor mai cere apoi dela primăriile orășenești și secretariatele satești următoarele date:

a) care e valoarea contribuțiilor făcute de Românii din comună în natură în cursul războiului? (Albituri date pe seama spitalelor, ciorapi, mănuși etc. trimise celor dela ront, falimente date gratis armatei etc.)

b) la care sumă se urcă toate pagubele de războiu pe cari le-a suferit comuna?

c) în toamna anului 1918 fost-a revoluție în comună, cum s'a urzit, prin cine, cum s'a dezvoltat, ce stricăciuni s'au făcut în comună, fost-a vărsare de sânge și în urmă cum a fost sufocată revoluția?

d) la adunarea mare din Alba-Iulia, ținută la 1 Decembrie 1918, câți locuitori din comună au participat, sub a cui conducere și la a cui îndemnare?

Planul acesta de lucrare, pentru culegerea tuturor datelor statistice despre jertele aduse de poporul nostru în războiul mondial, a fost stabilit în mod definitiv în ședința din 14 Iulie a. c. a secției istorice, și prezentat fiind în ziua următoare, 15 Iulie, plenului secțiunilor științifice literare, a fost acceptat în întregime și de acesta, iar cu executarea lucrărilor a fost încredințat domnul T. V. Păcățian, președintele secției istorice, căreia, pentru acoperirea cheltuielilor, plenul i-a votat și un buget de 60,000 lei.

Tot ce mai avem acum de spus în aceasta chestie, de a cărei norocoasă rezolvare ne bucurăm din toată inima, este, că dorim se vedem lucrarea cât mai curând începută, pentruca cu atât mai curând se o putem vedea și terminată, cu bun succes.

Ordonanță

privitor la adunarea materialului statistic și informativ în chestiunea lichidării intereselor publice și private față de fosta monarhie austro-ungară.

ART. 1.

În baza autorizațiunii date de ministerul afacerilor străine din București, în termen de 30 zile dela publicarea prezentei ordonanțe, se vor comunica Biroului «Solidarității» din Sibiu, toate datele și informațiunile reclamate în art. următor.

ART. 2.

Datele și informațiunile cerute se vor comunica cu indicarea secțiunii, titlului și numerilor din tabloul cuprins în articolul prezent. Se vor comunica de atâtea ori, de câteori se cer, chiar dacă unul și același dat ori informațiune se cere de mai multe ori.

Secțiunea I.

Datorii și Creanțe.

Titlul I. Datoriile și creanțele (pretensiunile) în valută de coroane a. a. ale supușilor români din

Ardeal, Bănat și părțile ungurene, persoane fizice și juridice, față de Austria, Ungaria, Ceho-Slovacia și Polonia, cum și față de fostele teritorii austro-ungare, transferate Italiei și Jugoslaviei, arătându-se suma, scadența, numele și sediul debitorului sau al creditorului, precum și împrejurarea dacă datoria resp. creanța, este gajată sa negajată. Se vor comunica separat pentru fiecare din statele numite.

Nu trebuiesc anunțate la acest titlu, datoriile și creanțele ipotecare cu anuități, cele provenite din afaceri de lombard pe efecte și cele din asigurări asupra vieții și asigurări elementare (foc grindină, furt etc.)

Instituțiunile (bănci, întreprinderi societare, reuniuni și corporațiuni) pot anunța datoriile și creanțele în poziții sumare, separându-le numai după singurati-cele state arătate în alinea primă.

Titlul II. Datoriile și creanțele contractate original în valută și coroane austro-ungare ale supușilor români din Ardeal, Banat, etc. persoane fizice, și juridice față de instituțiuni (bănci, institute de credit, etc.) cu sediul în Ardeal, Banat etc., dar atârnațoare de centrale din Ungaria, Austria sau din vre-unul din Statele succesoare, (Ceho-Slovacia, Italia, Polonia și Jugo-Slavia), sau față de persoane, supuse acestor State, având domiciliul sau reședința în alt Stat, decât la care aparțin ca cetățeni. Suma scadenței, etc. sunt a se anunța conform titlului precedent.

Titlul III. Datoriile și creanțele în efecte și titluri, din emisiuni, publice și private (obligațiuni de stat, obligațiuni comunale, scrisuri fonciare, acțiuni priorități, lozuri etc.) ale supușilor români din Ardeal, Banat etc. persoane fizice și juridice față de Austria, Ungaria și celelalte State și supuși și după aceleași categorii și condițiuni ca sub titlul I și II.

Aici sunt a se înțelege depozitele de efecte și titluri libere sau grevate ale supușilor români din Ardeal, Banat etc. ce se găsesc în posesiunea persoanelor fizice sau juridice din Statele numite în cele precedente și vice-versa.

Se vor anunța categoriile de efecte, valoarea lor nominală, numele și sediul debitorului, creditorului resp. a depozitarului, eventual suma și scadența datoriei cu care sunt grevate.

Titlul IV. Datoriile și creanțele, numite în titlurile I. și III. ale acelorași față de vechile teritorii ale Italiei și Serbiei.

Secțiunea II.

Instituțiuni.

(numite în art. 198 din Tratatul dela Trianon și 215 din cel de la St. German.)

Titlul I. Bănci, Case de Economii, Institute de Credit.

Bilanțele sucursalelor de bănci, case de economii și institute de credit cu sediul în Ardeal, Banat etc. atârnațoare de Centralele din Ungaria, Austria, eventual vre-unul din Statele succesoare:

a) dela 31 Decemvrie 1918, 1919, 1920 și bilanțul brut dela 30 Iunie 1921 și

b) tablouri sumare despre datoriile și creanțele gajate și negajate față de teritoriul românesc și față de teritoriul Ungariei, Austriei, eventual ai Statelor succesoare.

Imprumuturile de lombard asupra obligațiunilor de războiu austro-ungare, date de aceste sucursale supușilor români se vor arăta în tablouri speciale, separat pentru persoanele fizice și separat pentru cele juridice. Să va arăta valoarea nominală a titlurilor grevate și suma împrumuturilor.

Titlul II. Societățile de asigurări private.

Bilanțele Agențiilor principale, (cuprinzând și agențiile secundare) cu sediul în Ardeal, Banat etc. atârnațoare de Centralele din Ungaria, Austria, din Statele succesoare sau din oricare alt Stat străin:

a) dela 31 Decemvrie 1918, 1919 și 1920, cum și bilanțul brut dela 30 Iunie 1921 și

b) tablouri sumare despre sumele asigurate și încasările de prime dela asigurările de viață și elementare (aceste din urmă specificate după ramurile de afaceri) la toate perioadele de sub a.

Titlul III. Instituțiuni de Credit Fonciare.

1. Obligațiunile comunale și scrisurile fonciare deținute de supuși români, persoane fizice și juridice, din emisiuni dela instituțiuni din Austria, Ungaria, sau Statele succesoare. Sunt a se anunța după categorii, indicându-se instituțiunea emitentă, numele și sediul detentorului, valoarea nominală, valuta, cupoanele exigibile neincassate cum și împrejurarea, dacă aceste titluri se găsesc la dânsii sau sunt depozitate în țară sau străinătate. În cazul ultim se va arăta numele și sediul depozitarului, iar dacă depozitul ar fi grevat suma și scadența datoriei.

2. Imprumuturile ipotecare cu anuități, datorite de supuși români, persoane fizice și juridice către institute, resp. către creditori particulari din Ungaria Austria ori statele succesoare. Se va arăta suma datoriei, valuta, dobânda respective anuitatea și ultima scadență până la care datoria a fost regulată și

3. Instituțiunile din Ardeal, Banat etc. care se ocupă cu emisiunea de scrisuri fonciare, vor arăta suma creanțelor ipotecare datorită lor de supuși ai Ungariei, Austriei sau ai Statelor succesoare. Vor arăta mai departe suma totală a scrisurilor fonciare din circulațiune și suma celor sortate dar neprezentate la rambursare. După putință vor arăta, fie și numai aproximativ, sumele scrisurilor fonciare, deținute în Ungaria, Austria eventual Statele succesoare, ori alte State străine.

Supușii români, persoane fizice și juridice, cu excepțiunea instituțiunilor numite în alinia precedentă, încă vor arăta creanțele lor ipotecare față de debitorii din Statele amintite.

Titlul IV. Casele de păstrare poștale (Postspar-kasse) din Viena și Budapesta.

1. Supușii români, persoane fizice și juridice vor anunța creanțele lor separat față de fiecare din aceste două instituțiuni și

2. Societățile de orice fel (Bănci, Intreprinderi etc.) atârănătoare de Centralele din Ungaria, Austria, din Statele succesoare ori din alte State străine vor anunța deasemenea creanțele lor față de ambele «Postsparkasse» în mod separat.

Secțiunea III.

Societățile (Intreprinderile Comerciale, Industriale, de Transport etc.)

Titlul I. Societățile de întreprinderi comerciale, industriale, de transport, etc., având sediul lor principal (central) în Ungaria, Austria sau în vre-un stat succesor, vor comunica:

a) bilanțul asupra ultimului an de afaceri al întregii întreprinderi;

b) bilanțul special cu privire la partea de întreprinderi (Uzine, Stabilimente, etc.) din Ardeal și

c) tabloul specificat cu valoarea activelor (imobile, materii brute, fabricate, mărfuri, creanțe, inventarul mobil etc.) din teritoriul românesc și al celor ce eventual le-ar avea în afară de hotarul țării, mai departe tabloul datoriiilor (dar numai al părții de întreprindere din teritoriul românesc) față de creditorii din Ungaria, Austria, Statele succesoare ori alte state străine.

Titlul II. Aceleași întreprinderi vor comunica: lista acționarilor lor cu numele, domiciliul și numărul de acțiuni ce-l posedă, sau fiind vorba de acțiuni la «purtător», cel puțin numele celor cari dețin în general acțiunile întreprinderii. La firme comandite ori în nume colectiv se va arăta numele, domiciliul și capitalul părtașilor.

Secțiunea IV.

Bunuri, Drepturi și Interese.

Titlul I. Se vor anunța bunurile, drepturile și interesele (proprietăți imobiliare, mobiliare, de orice fel, cu excepțiunea creanțelor din secțiunile precedente), ale supușilor români, persoane fizice și juridice, bunuri, drepturi și interese, situate sau deținute în teritoriul Ungariei, Austriei sau celorlalte State succesoare. Se va arăta locul și în posesiunea cui se găsesc bunurile, drepturile și interesele în chestiune, părțile din care sunt alcătuite, valoarea lor dinaintea războiului, acea actuală și în fine orice informațiune ce ar fi de interes a se comunica, ca de exemplu: dacă sunt sub sechestr, au fost lichidate etc.

Secțiunea V.

Proprietatea Industrială, Literară și Artistică.

Titlul I. Se vor anunța drepturile de proprietate, industrială, literară și artistică, pe care supușii

români, persoane fizice și juridice, le-au avut dobândite în baza legilor în vigoare din fosta Monarhie Austro-Ungară, arătându-se data și actele cu care au fost câștigate.

Secțiunea VI.

Colectivitățile.

(Municipiile, Orașele, Comunele, Instituțiunile de binefacere, Fondurile de pensuni, Fundașiunile religioase, culturale, etc.)

Titlul I. Autoritățile din Ardeal ale instituțiunilor, care au făcut parte din colectivități sau persoane morale publice, ce și-au extins activitatea asupra diferitelor teritorii dismembrate ale vechii Monarhii Austro-Ungare, vor anunța drepturile lor la bunurile ce formau proprietatea acestor din urmă colectivități.

Secțiunea VII.

Depozitele Judecătorești.

Titlul I. Se vor anunța depozitele judecătorești făcute la autoritățile din Ungaria, Austria, respective statelor succesoare de către supușii români din Ardeal, persoane fizice și juridice, indicându-se obiectul, valoarea și valuta în care s'a depus. Autoritățile judecătorești (tribunale etc.) vor anunța depozitele ce eventual au fost ridicate și duse în Ungaria.

Secțiunea VIII.

Pensiuni.

Titlul I. Autoritățile cari solvesc (plătesc) pensiunile supușilor români din Ardeal, foști funcționari publici de stat și militari în Ungaria, Austria sau Austro-Ungaria, vor comunica tablouri cu numele, religia, naționalitatea, locul și anul nașterii, comuna în care a aparținut, (a avut indigenatul), domiciliul sau reședința actuală, pensiunea ce o primesc, cum și aceia la care ar fi avut drept în baza legilor ce erau în vigoare în fosta Monarhie Austro-Ungară. Se va mai indica separat pensiunea propriu zisă, alocațiunile, indemnizările de scumpete, etc.

Titlul II. Autoritățile superioare funcționarilor publici, cari erau trecuți la fondul de pensuni, administrate sau controlate de fostele guverne din Austro-Ungaria, vor comunica tablouri cu numele, religia, naționalitatea, locul și anul nașterii, comuna la care au aparținut (au avut indigenatul), timpul servit, anii de pensune câștigați în sarcina fondurilor în chestiune până la dismembrarea Monarhiei Austro-Ungare și în fine funcțiunea lor actuală.

Titlul III. Funcționarii privați și persoanele cu profesii libere, (ca de exemplu: funcționarii de bancă, de întreprinderi particulare, avocați etc.) cari participau la fonduri de pensuni, administrate în fosta Monarhie austro-ungară, vor face aceleași comunicări ca în titlul precedent prin instituțiunile la cari aparțin, respective prin camerele avocațiale pentru avocați.

Secțiunea IX.

Sentințe.

Titlul I. Supușii români din Ardeal, persoanele fizice și juridice vor anunța sentințele date și măsurile de execuțiune luate în orice materie, de către autoritățile judecătorești ungare, după 3 Noemvrie 1918.

Cei interesați vor indica atât în ce privește contractele cât și sentințele, moneda, valoarea ce o reprezintă precum și împrejurarea dacă s'au îndeplinit obligațiunile stipulate într'ânsele și în ce măsură.

Secțiunea X.

Titlul de proprietate.

Titlul I. Supușii români, încât îi privesc vor anunța:

a) toate certificatele, actele și alte titluri de proprietate, cari se găsesc în mâna supușilor unguri, dar cari se referă la bunuri, drepturi și interese, situate în teritoriul României.

b) actele menționate în alinia precedentă, cari se găsesc în mâna supușilor austriaci, sau ai statelor succesoare.

Secțiunea XI.

Contracte.

Titlul I. Supușii români din Ardeal vor anunța:

a) toate contractele de vânzare cu privire la mărfuri, încheiate între dânșii de o parte și între Administrațiile fostei Monarhii Austro-Ungare, ale Ungariei sau între supușii unguri de altă parte, înainte de 3 Noemvrie 1918.

b) contractele menționate în alinia precedentă, încheiate între supușii români și supuși ai autorităților statelor succesoare înainte de 3 Noemvrie 1918 și

c) actele vizate sub a) și b), încheiate între părțile menționate după 3 Noemvrie 1918.

Secțiunea XII.

Bunuri și proprietăți publice.

Titlul I. Autoritățile și Instituțiunile publice, însărcinate cu conducerea și administrarea bunurilor și proprietăților publice din Ardeal, Banat etc. vor anunța:

a) bunurile și proprietățile, cu excepțiunea celor din punctul următor, ce aparțineau Guvernului ungar, fostului Regat al Ungariei, Monarhiei Austro-Ungare, sau fostei familii suverane a Austro-Ungariei, indicând valoarea cu care figurau aceste bunuri și proprietăți în inventarele lor din 1914, cum și valoarea aproximativă din Noemvrie 1918, și

b) școlile și spitalele ce aparțineau celor numiți în alinia precedentă, se vor anunța, și cuprinde în tablouri separate.

Titlul II. Cei însărcinați cu conducerea și administrarea comunităților respective, vor anunța bu-

nurile și proprietățile județelor, comunelor, orașelor și ale altor instituțiuni locale autonome, care prin transferările teritoriale cad în teritorii și a altor state.

Art. 3.

Ceice nu vor anunța datele și informațiunile cerute în art. precedent, în termenul și după modalitățile arătate, își pierd dreptul la protecția statului pentru apărarea intereselor lor. Instituțiunile vizate în secțiunea II-a și a III-a a art. precedent, precum și autoritățile publice, sunt însă obligate a comunica datele și informațiunile celor în drept, fiind responsabile pentru pagubele ce ar rezulta din întrelăsare.

Comisiunea română
de lichidare dela Budapesta.

„Corpul de contabili autorizați și experți contabili“.

— Dispozițiunile legii votate de Corpurile Legiuitoare. —

«Monitorul Oficial» Nr. 80 din 15 Iulie a. c. promulgă legea pentru organizarea «*Corpului de contabili, autorizați și experți contabili*», în cuprinsul următor:

CAPITOLUL I.

Condițiuni de admisibilitate.

ART. 1. În baza acestei legi se înființează un corp de contabili autorizați și experți-contabili în România, cu caracter de persoană juridică.

ART. 2. Profesiunea de contabil autorizat la Stat și în întreprinderile comerciale, industriale, financiare, cu un capital mai mare de 500.000 lei și care întrebuințează credit și profesiunea de expert contabil în fața autorităților judiciare, administrative, financiare, etc. nu va putea fi exercitată decât de persoane făcând parte din acest corp.

Prin contabil se înțelege persoana care înregistrează operațiunile comerciale după principiile contabilității.

Contabilii din întreprinderile mai mici și țitorii de registre nu sunt obligați a face parte din acest corp.

ART. 3. Pentru a putea fi înscris în acest corp se cer următoarele condițiuni:

a) A avea titlul unei academii de înalte studii comerciale din țară sau străinătate, sau titlul unei școli superioare de comerț, sau al unei școli de comerț (curs seral superior);

b) A avea drepturi civile;

c) Să nu fi suferit nici o condamnare de natură infamantă.

CAPITOLUL II.

Despre tablou.

ART. 4. Pe lângă fiecare tribunal funcționează câte o secțiune a corpului cu caracter de persoană morală.

Pe lângă curtea de apel din București va funcționa un «consiliu superior al corpului», în afară de secția Ilfov.

În luna Ianuarie a fiecărui an se va face de consiliul fiecărei secțiuni a corpului un tablou al membrilor.

Acest tablou se va trimite la sediul secției respective și se va trimite tuturor autorităților financiare, judiciare și administrative din jurisdicțiunea tribunalului superior al corpului.

Tabloul va cuprinde trei categorii de membri:

a) Contabili stagiați, sunt aceia cari în posesia titlurilor de mai sus fac practică de contabilitate timp de doi ani dela înscrierea în corp, pe lângă o întreprindere ale cărei operațiuni se înregistrează după regulile contabilității;

b) Contabili autorizați, aceia cari vor dovedi consiliului secției respective îndeplinirea celor doi ani de practică;

c) Experți-contabili, aceia, cărora în urma unei practice de 5 ani dela înscrierea în corp și a dovezilor ce vor da li-se va recunoaște această calitate de consiliul superior al corpului, după avizul motivat al secției respective.

Profesorii de contabilitate cu examenul de capacitate dat, sunt de drept experți-contabili.

Acei cu titluri academice pot fi trecuți la gradul de experți-contabili după doi ani dela înscrierea în corp și numai dacă au făcut practică pe lângă o întreprindere ale cărei operațiuni se înregistrează după regulile contabilității.

CAPITOLUL III.

Despre drepturi și datorii.

ART. 5. Pentru ocrotirea averilor societăților de binefacere a celor puși sub tutelă, curatelă, administrație forțată, succesiuni, comunitate de bunuri, etc., tribunalele vor delega un expert-contabil sau contabil autorizat, cel puțin odată pe an, pentru a verifica gestiunea, de a face un raport. Contabilul delegat va fi obligat, în termen de o lună dela delegare, să facă acest raport, sub pedeapsa amenzii dela 500—1000 lei.

Din comitetul de cenzori la societățile pe acțiuni cu un capital vărsat de cel puțin cinci milioane lei, ce se vor fonda dela promulgarea acestei legi, cel puțin unul din cenzori va fi contabil autorizat sau expert-contabil cu îndeplinirea condițiilor prevăzute de codul de comerț.

Întreprinderile prevăzute la art. 2 nu vor putea primi viza de încheiere a registrelor din partea tribunalelor decât atunci, când registrele sunt semnate de un contabil autorizat.

Se exceptează întreprinzătorii cari își țin singuri registrele.

ART. 6. Pentru orice expertiză de registre, în cazuri de moratorii și falimente, procese, în cari e

vorba de șocoteli, impuneri fiscale, arbitrajii în materie de inventare și bilanțuri, partaje, stabiliri de venituri și cheltueli, autoritățile financiare, administrative și judecătorești se vor servi de un expert-contabil luat din tablou, ținându-se seamă, pe cât posibil, de specialitate și de rotație.

ART. 7. Contabilii autorizați și experții contabili sunt datori să studieze cu atenție bilanțurile și orice chestiuni cu cari sunt însărcinați, atât în interesul public, cât și al părții care i-a însărcinat.

Sunt obligați a semna registrele și actele ce li se încredințează, garantând regularitatea lucrărilor.

Ei sunt datori să păstreze cel mai strict secret asupra faptelor cunoscute de ei cu ocazia exercițiului funcțiunii lor.

Infracțorii se vor elimina din corp de consiliul superior, rămânând și personal răspunzători de daunele cauzate, în afară de penalitatea prevăzută în codul penal pentru violarea secretului profesional.

CAPITOLUL IV.

Administrarea corpului.

ART. 8. Consiliul superior al corpului se compune din:

a) Președintele Camerei de comerț din București sau delegatul său;

b) Rectorul academiei de înalte studii comerciale sau delegatul său și profesorul de contabilitate;

c) Un director dela Banca Națională a României;

d) Directorul școlii superioare de comerț sau delegatul său;

e) Președintele corpului absolvenților școlilor superioare de comerț sau delegatul său;

f) Președintele secției București și secțiilor din fiecare din cele 8 regiuni.

g) Câte un reprezentant al secțiilor din Muntenia, Oltenia, Dobrogea, Moldova, Transilvania, Banat, Bucovina și Basarabia, aleși de comitetele membrilor corpului contabililor din întreaga țară să deosească calitatea de expert-contabil, cum și să intervină ori de câte ori va cere interesul general al corpului.

Acest consiliu se va întruni cu cel puțin trei membri aleși de secția București;

Atribuțiunile acestui consiliu sunt să întocmească tabloul general al tuturor odată pe an și va putea lua hotărâri valabile fiind prezenți cel puțin o treime.

ART. 9. Fiecare secție a corpului se administrează de 7—9 membri din cari de drept face parte directorul Băncii Naționale.

Controlul gestiunii se va face de un comitet compus din 3—5 membri.

ART. 10. Întrebuințarea și administrarea averii corpului se va face de președinte, cu autorizația consiliului care va determina veniturile corpului și dispune întrebuințarea lor.

ART. 11. La sfârșitul fiecărui an (31 Decembrie) se va face un bilanț al secției corpului și un buget de venituri și cheltuieli pentru anul viitor; acestea vor fi prezentate în Ianuarie următor adunării generale spre aprobare.

Adunarea generală va fi convocată cu 10 zile înainte, prin publicație în «Monitorul Oficial» și o gazetă locală, și va lua deciziuni valabile, fiind prezenți cel puțin jumătate din numărul membrilor.

Dacă nu s'ar întruni acest număr la prima convocare, adunarea se va ține după 8 zile cu oricâți membri ar fi prezenți.

ART. 12. Consiliul și comitetul de cenzori se va alege de adunarea generală a fiecărei secții pe timp de 2 ani.

Consiliul își alege pe președinte, vice-președinte, secretarul, casierul și contabilul secției corpului.

Adunarea generală pentru alegerea consiliului va fi prezidată de președintele tribunalului respectiv sau de delegatul său.

ART. 13. Votul va fi egal și secret; vor fi aleși ceice vor întruni majoritatea voturilor exprimate.

ART. 14. Consiliul are paza onoarei și demnității corpului, trebuind să intervină față de autorități, în special când vre-un membru al său ar fi jignit în exercițiul funcțiunii sale; deasemenea intervine când vreunul din membrii săi dă probă de neglijență sau când printr'un fapt al său compromite demnitatea corpului.

CAPITOLUL V.

ART. 15. Plângerile contra vre-unui membru al corpului se adresează președintelui consiliului secției respective, care va cerceta cazul direct sau printr'un delegat al consiliului.

Consiliul, pe baza acestor cercetări, va decide dacă este cazul de dare în judecată.

Consiliul va putea pronunța cu majoritate de voturi: admonestarea, interdicția temporară de a profesa, iar în cazuri grave excluderea din corp.

ART. 16. Acțiunea disciplinară este independentă de orice alte acțiuni penale, civile sau comerciale.

ART. 17. Deciziunea Consiliului este supusă apelului Curții de apel, care va judeca conform dreptului comun.

ART. 18. Oricine, în exercitarea profesiunii sale, se va servi de titlul «contabil autorizat» sau expert-contabil, fără a fi înscris în corp, va fi pedepsit cu o amendă de 500—5000 lei, sau cu închisoare de 15 zile până la 6 luni, iar în caz de recidivă cu ambele.

ART. 19. Actuali contabili și experți contabili vor fi înscrși în corp după cererea ce vor adresa președintelui secției respective, în gradul ce li-se cuvine după practica și titlurile ce le au.

În primele 6 luni dela promulgarea legii, până la constituirea secțiunilor pe județe, cererea se va adresa președintelui tribunalului, care constatând în-

deplinite condițiunile din prezenta lege, va hotărâ calitatea de contabil sau expert-contabil.

După trecerea acestui termen, cererea se va adresa președintelui secțiunii, dacă este constituită, iar dacă în județ nu există secțiune constituită, cererea se va adresa la secțiunea cea mai apropiată.

ART. 20. În primii doi ani dela înființare se pot înscrie cu gradul de contabil autorizat și cei cari fără a poseda titlurile prevăzute la art. V au exercitat cel puțin 5 ani profesiunea de contabil în mod mulțumitor.

Termenul de 5 ani se va socoti până la data promulgării acestei legi.

ART. 21. Printr'un regulament special se va stabili modul amănunțit de funcționare al acestui corp.

CRONICĂ.

Ministerul de agricultură. În «Monitorul Oficial» a apărut legea, prin care să înființează ministerul nou al agriculturii, cu începere din 1 August a. c. Atribuțiunile acestui ministeriu sunt: Organizarea, conducerea și îndrumarea agriculturii, pregătirea și aplicarea legilor și regulamentelor referitoare la agricultură, la reforma agrară și la atribuțiunile casei centrale, a cooperației și împroprietării sătenilor, a Casei Noastre din Basarabia și a Băncii regionale din Cernăuți, precum și a oricăror alte legi și regulamente, cari vor fi date în atribuțiunile sale.

Impozitele cele noue. În ministeriul de finanțe se lucrează cu zor la alcătuirea dispozițiilor necesare pentru declarațiunile în legătură cu novele impozite, votate de parlament, să se facă pretutindenea până la 1 Octombrie a. c. După terminarea acestei operațiuni, se vor numi comisiunile de impunere, cari își vor începe operațiunile la o dată stabilită mai târziu. Vor urma apoi încasările.

Scade leul nostru. La bursa din Paris leul român a costat zilele trecute numai 16 centime și șapte zecimi.

Servicii de contencios. Până la sistemizarea și organizarea contenciosului pentru ținuturile dela noi alipite la vechiul regat, se vor înființa în mod provizor două servicii de contencios, unul în Cluj, pentru părțile ardelenene și altul în Arad, pentru Banat Arad și Bihor. Cel din Cluj va fi pus sub conducerea dlui Dr. I. Suci, iar cel din Arad sub a dlui Dr. V. Avramescu.

Cale nouă ferată la Adriatică. Cetim în ziarele din capitală, că între guvernul nostru și cel Jugo-Slav decurg pertractări pentru construirea unei mari rețele de cale ferată până la Adriatică. E vorba să se construiască un nou pod peste Dunăre, pentru a lega

România cu Jugo-Slavia și pentru a face mai active raporturile economice dintre aceste două națiuni vecine, consolidând situația lor economică.

Reclădirea Palestinei. Organizația sionistă a întocmit planurile de reclădire a Palestinei. Cheltuielile reclamate de această operă mare sunt de 25 milioane lire sterlinge pentru primii 5 ani. Acest fond se va întrebuița pentru înlesnirea imigrației masselor evreești, pentru construirea de locuințe pe seama celor imigrați, pentru cultivarea și împădurirea țării, pentru spitale, școale, căi ferate etc. Fondul se va aduna din impozitul de 10% pus pe averea și venitul fiecărui evreu din lumea întreagă.

Recolta anului. Știrile venite din Germania ne spun, că acolo recolta grâului e sub mijlociu. În Austria ea poate fi numită bună, iar în Ungaria foarte satisfăcătoare. La noi în România-Mare în general recolta grâului se prezintă ca foarte frumoasă, astfel, că pe lângă satisfacerea trebuințelor interne, vom avea cantități mari de grâu, disponibile pentru export.

Pretensiunile Americii. Ministerul de finanțe al Statelor-Unite americane a publicat o statistică oficială despre sumele cari le are de incasat, ca datorie, dela 19 țări streine. Suma acestor pretensiuni se urcă la 10,141 milioane de dolari. În fruntea debitorilor stă Anglia, cu peste patru miliarde de dolari, vine apoi Franța cu trei miliarde și jumătate, Italia cu un miliard și jumătate, iar la al nouălea loc România cu peste 36 milioane de dolari, sau în lei de ai noștri, două miliarde și jumătate.

Prețul grâului nou. Printr'un jurnal al consiliului de ministri s'a hotărât, ca recolta nouă de grâu să fie cumpărată de delegații cooperativelor sătești pretutindenea pentru consumul intern, și anume, pentru prețul de 17,000 lei vagonul loco, iar la șlep pentru 17,500 lei. Dela aceia cari nu se vor conforma, se va rechiziționa grâul și se va plăti numai cu 12,000 lei vagonul.

Băncile ungare fac usură. Ministrul-președinte al Ungariei s'a plâns în una din ședințele din urmă ale parlamentului ungar, că instituțiunile financiare din Budapesta duc o politică financiară foarte greșită prin faptul, că iau dela clienții lor debitori interese de 20 la sută, oprind prin aceasta în loc dezvoltarea industrială. Unele din instituțiunile vizate au răspuns prin ziare, că afirmațiunile sunt false și că numai în casuri excepționale, când sunt riscuri valutare la mijloc, se ia dobândă mai ridicată decât cea nominală.

Circulația fiduciară în Italia. După informațiuni, venite din sursă oficială, în Italia s'a făcut o reducere simțitoare în circulația fiduciară. Pe când în anul 1920 se aflau în circulație hârtii în valoare

de 20 miliarde lire, la finea lunii Maiu a anului curent mai rămăseseră în circulație bilete de bancă în valoare numai de 17 miliarde. Celelalte au fost retrase.

Secetă mare. Atât în Franța și Anglia, cât și în Statele-Unite americane, e o secetă îngrozitoare, cu călduri de nesuportat, cari cer chiar și jertfe numeroase în vieți omenești. Produce pretutindenea îngrijiri și lipsa de apă. Acum valul de căldură s'a extins și asupra Belgiei, Norvegiei, Olandei, provocând neliniște și îngrijorare în toate țările atinse de acest flagel pustiitor, pentru că în urma secetei de câteva luni, recolta pretutindenea a fost nimicită. Să prăpădesc și vitele, pentru că nu au nici nutreț nici apă.

Tutun de Macedonia. Pentru îmbunătățirea calității tutunului de țigarete dela noi, direcțiunea generală a Regiei Monopolurilor Statului a luat hotărârea de a importa din Macedonia însemnate cantități de tutun, pentru a fi amestecat cu tutunul nostru.

Germania și finanța americană. Au sosit la Berlin, venind din Franța, șase reprezentanți ai Camerei centrale de comerț americane, pentru a studia condițiunile economice ale Germaniei. Misiunea plănuiește să viziteze și alte state din Europa Centrală, pentru a culege informațiuni asupra raporturilor economice.

O bancă mare a lumii întregi. În senatul Statelor-Unite americane a fost prezentat, din inițiativă parlamentară, un proiect de lege, pentru înființarea unei bănci mari, cu sediul în New-York și cu un capital societar la început de 2400 milioane dolari (150 miliarde lei) acoperit cu acții subscrise de locuitori din toate țările lumii, astfel, ca banca să fie a lumii întregi. Scopul ei ar fi, ajutorarea țărilor scăpătate, ori ruinate de războiu, pentru a se putea reculege și ridica cât mai curând.

Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor din direcțiune

de

Alfred Kormos,

traducere de

Constantin Popp.

Prețul L. 3.—.

Se poate comandă la traducător sau la Librăria arhidiecezană în Sibiu.

AVIZ!

Se aduce la cunoștința generală că toți deținătorii de cecuri provenind din operațiunea Unificării monetare sunt invitați să le prezinte la incasare la „Banca Națională a României“, atât în Administrația Centrală cât și în Sucursale și Agențe, până la **31 Iulie a. c.**

„Banca Națională a României“.

AVIZ!

Se aduce la cunoștința generală că Biletele „Băncei Generale Române“ de 100, 20, 5 și 2 lei șampilate, — cum și acele de 1 leu șampilate sau neșampilate, se schimbă la ghișeurile noastre, contra bilete „Banca Națională“.

Biletele trebuiesc să fie bine lipite, să li-se cunoască numărul de ordine, iar prezentatorii să dovedească identitatea cu chitanțele de plata contribuțiilor pe trimestrul Iulie 1921.

Dela 1 August a. c., orice bilet Banca Generală nu se va mai primi la schimb.

„Banca Națională a României“.

4-4

 Reclama e sufletul comerțului

:: „TECHNICA ROMÂNĂ“, SOCIETATE ANONIMĂ. ::

CONVOCARE.

Neîntrunindu-se domnii acționari în numărul recerut prin §-ul 13 al statutelor, la prima convocare pe ziua de 26 Iunie a. c., ora 4 p. m., se convoacă prin aceasta în baza §-ului 13 al statutelor din nou la

I-a adunare generală ordinară,

pe ziua de 8 August 1921, ora 4 p. m., în birourile societății în Sibiiu, pe lângă următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării, numirea secretarului și exmiterea a doi verificatori și 2 scrutinitori.
2. Raportul consiliului de administrație, bilanțul și raportul comitetului de cenzori.
3. Stabilirea bilanțului, întrebuițarea profitului și valoarea absolvirii.
4. Alegerea de membri în consiliul de administrație și anume 6 membri pe 2 ani.
5. Alegerea a doi membri în comitetul de cenzori.

Acționarii cari doresc a lua parte la aceasta adunare generală sunt rugați a-și depune titlurile provizorii și eventualele documente de plenipotență la cassa societății cel mult până la 5 August st. n. 1921. Sibiiu, la 29 Iulie 1921.

Consiliul de administrație.

Activa.	Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1920.		Pasiva.		
	Lei	b.			
Cassa saldo	21,627	70	Capital societar	350,000	—
Efecte	50,178	70	Fondul de rezervă	35,000	—
Imprumut de lombard	10,696	—	Creditori	460,707	39
Bănci	26,873	65	Transitor	5,871	60
Debitori	58,745	18	Participațiuni	2,381,574	61
Baia de pietriș	58,245	29	Profit net	52,294	46
Mărfuri	129,238	90			
Participațiuni	2,877,034	49			
Mobiliar	23,808	15			
	<u>3.285,448</u>			<u>3.285,448</u>	
	06			06	

Debit.	Contul Profit și Perdere.		Credit.		
	Lei	b.			
Spese și porto	14,257	—	Interese de efecte	10,875	31
Salare	22,723	50	Căștiguri consorțiale	235,021	62
Adause de scumpete	39,550	—			
Dare și competențe	2,270	—			
Interese	57,225	53			
Chirie	8,007	30			
Efecte	20,000	—			
Participațiuni	19,569	14			
Abscriere	10,000	—			
Profit net	52,294	46			
	<u>245,896</u>			<u>245,896</u>	
	93			93	

Sibiiu, la 31 Decemvrie 1920.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Ing. Gh. Imbăruș m. p., președinte. Ing. Leo Bohățiel m. p., vice-preș. Inf. M. Kosilkof m. p.
 Ing. Ch. Mladenovici m. p. Ing. V. Vlad m. p. Ing. H. Gottschling m. p. Dr. Crețu m. p.

Am examinat prezentul bilanț și l-am găsit în concordanță cu registrele.

Sibiiu, la 29 Iulie 1921.

CENZORI:

Prof. M. Jantea m. p. Dr. I. Stoichiția m. p. Ing. R. Pop m. p.